

Nr akt Kps. 505/47.

137

Protokół przesłuchania świadka

Dnia 11 października 1947 r. w GliwicachSędzia Sledczy..... rejonu Sądu Okręgowego w Gliwicach z siedzibąw Gliwicach ~~XX Sąd Grodzki w XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX~~ Oddział ~~XXXXXXXXXXXX~~w osobie Sędziego Zygmunta Switalskiego

z udziałem Protokółanta.....

w obecności stron.....

przesłuchał niżej wymienionego w charakterze — świadka ~~(bez przysięgi)~~ ~~XXXX~~

Po uprzedzeniu świadka o odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznania —

oraz o znaczeniu przysięgi Sędzia odebrał od niego przysięgę na zasadzie art.

109

k. p. k. po czym —) świadek zeznał co następuje:

Imię i nazwisko Feliks MyśliwskiWiek 34 latImiona rodziców Jerzy i ElżbietaMiejsce zamieszkania Gliwice, ul. Jaskółcza 2Zajęcie UrządnikKaralność NiekaranyStosunek do stron Obcy

1/. Maksymilian Grabner: szef wydziału politycznego w Oświęcimiu od roku 1940 do około połowy roku 1943, wyrafinowany zbrodniarz w stopniu "Untersturmführera SD" z pochodzenia wiedeńczyk, odznaczył się szczególnym okrucieństwem przy przesłuchiowaniach więźniów oświęcimskich w wydziale politycznym, jak również na bloku karnym wewnątrz obozu na takzwanym "bloku śmierci." Uczestniczył w t.zw. wybiórkach na śmierć (rok 1943), wybierając wczesną wiosną więźniów z "komand pracy", po wykryciu tajnej organizacji, którzy to więźniowie bez mała wszyscy stracili życie. Kierował się przy tej wybiórcze tylko wykształceniem i inteligencją danego więźnia. Przeprowadzał masowe gazowania żydów z transportów. Na własną rękę za-

1) Zbędne wyrazy druku należy przekreślić.

2) W tym miejscu wpisać należy odpowiedź, jakiej udzielił świadek, po uprzedzeniu go o prawie odmówienia zeznań (art. 104 k. p. k.).

M. S. Nr 3 (d. 4) k. p. k. I. 1947.

Protokół sądowy przesłuchania świadka.

rządzał rozstrzeliwanie więźniów z broni małokalibrowej, podając w aktach zgonu zmyśloną przyczynę śmierci. W roku 1943 zostaje aresztowany, na skutek polecenia władz zwierzchnich w Weimarze. Powód aresztowania jego, to prasa zagraniczna, a Grabner został podstawiony przez swoje władze przełożone, jako kozioł ofiarny "sprawiedliwości niemieckiej."

2/. Herbert Kirschner: pochodzący z Drezna, w stopniu Oberscharführer w wydziale politycznym od roku 1940 do 1945. Prawa ręka Grabnera, jako szef administracyjny wydziału politycznego, z polecenia Grabnera rozstrzeliwał więźniów na bloku śmierci z broni małokalibrowej (6mm). Wystawianie fałszywych powodów śmierci na aktach rozstrzelanych więźniów, sporządzanie list "SB" t.zw. "Sonderbehandlung", tj. list przeznaczonych na gazowanie więźniów - należało do niego. Ponadto uczestniczył przy gazowaniu więźniów w komorach gazowych w obozie macierzystym Oświęcimiu oraz w t.zw. "Birkenau", czyli Brzezince przy masowym gazowaniu transportów żydowskich. Wysyłał do żony do Drezna wszelkiego rodzaju rzeczy pożydowskie, pomimo, że podpisywał podobnie, jak inni SS-mani zobowiązanie, że nie wolno mu przywłaszczać sobie rzeczy pożydowskich. Brał udział w eksterminacji żydowskiej w Będzinie, skąd po przewiezieniu na autach ciężarowych wszelkiego rodzaju rzeczy pożydowskich, między innymi wódki, zabrał część tych rzeczy dla siebie.

3/. Józef Pach: Rottenführer SS., z pochodzenia Ślązak, znający język polski bardzo dobrze, zatrudniony w wydziale politycznym, mniejwięcej od roku 1943 w charakterze dozorca więźniów, zatrudnionych w wydziale politycznym, człowiek nadzwyczaj fałszywy; odznaczający się szczególną nienawiścią do Polaków, współuczestniczący przy przesłuchaniach, połączonych z katowaniem więźniów Polaków, jako t.zw. tłumacz. Brał udział w masowych gazowaniach transportów żydowskich, przywłaszczając sobie mienie pożydowskie.

4/. Gerhardt Lachmann: Unterscharführer SS, pochodzący z Fordonu w powiatu poznańskim, władający językiem polskim bardzo dobrze, zatrudniony w wydziale politycznym, przesłuchiwał więźniów, stosując przy tym nader wyrafinowane sposoby wydobywania prawdy z ust więźniów. Stworzył sieć

Protokół przesłuchania świadka

D.c. przesłuchania świadka Feliksa Myłyka.

Dnia _____ 194 r. w _____

Sędzia Sledczy _____ rejonu Sądu Okręgowego w _____ z siedzibą

w _____ Sąd Grodzki w _____, Oddział _____

w osobie Sędziego _____

z udziałem Protokółanta _____

w obecności stron _____

przesłuchał niżej wymienionego w charakterze — świadka bez przysięgi. ¹⁾ —

Po uprzedzeniu świadka o odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznania —
oraz o znaczeniu przysięgi Sędzia odebrał od niego przysięgę na zasadzie art.

_____ k. p. k. po czym —) świadek zeznał co następuje:

Imię i nazwisko _____ szpiegowską między więźniami obozu oświęcimskiego,
Wiek _____ mając do swej dyspozycji donosicieli spośród więź-
Imiona rodziców _____ niów, zatrudnionych w różnych komandach pracy. Roz-
Miejsce zamieszkania _____ strzeliwał więźniów z broni małokalibrowej na bloku
Zajęcie _____ śmierci, brał udział w pościgu za zbiegłymi więźnia-
Karalność _____ mi, a złapanych później przesłuchiwał, torturując
Stosunek do stron _____ ich przy tej sposobności. Około pół roku w 1943 r.
przebywał w obozie koncentracyjnym, jako Unterscharffuhrer w Lubli-
nie.

5/. Bogert: Oberscharffuhrer SS, zatrudniony w wydziale politycznym,
odznaczający się sadyzmem i szczególnym okrucieństwem, przekracza-
jącym wszelką miarę, żywy postrach wszystkich więźniów obozu w
Oświęcimiu, wynalazca torturyx "Schaukel", czyli kołyski, którą to
torturę stosował przy krwawych przesłuchaniach. Specjalnością jego
było tropienie zbiegłych więźniów, a następnie przesłuchiwanie tych-
że z chwilą, gdy zostali schwytani. Uczestniczył i brał czynny udział
rozstrzeliwaniu więźniów z broni małokalibrowej na bloku śmierci.
Brał też udział w masowych gazowaniach transportów żydowskich, przy

¹⁾ Zbędne wyrazy druku należy przekreślić.

²⁾ W tym miejscu wpisać należy odpowiedź, jakiej udzielił świadek, po uprzedzeniu go o prawie odmówienia zeznań (art. 104 k. p. k.).

czym posługiwał się donosicielami, t.zw. "szpiclami" spośród więźniów.

6/. Dylewski: Unterscharführer SS, zatrudniony w wydziale politycznym, władający językiem polskim w piśmie i słowie, przesłuchiwał więźniów.

7/. Józef Hofer vel Dzierżan: Unterscharführer SS, zatrudniony w wydziale politycznym, później w jednej z innych "komand", jako nadzorca. Polskim językiem władał słabo i pochodził z Kreuzburga, znajdującego się obecnie na Ziemiach Odzyskanych. Nosił pierwotnie nazwisko polskie Dzierżan, następnie jednakże zmienił je na nazwisko niemieckie Hofer. Był dość względny dla więźniów, a nawet, o ile chodzi o moją osobę, uratował mi życie, składając zeznanie przed komendantem obozu Fritschem w sprawie chleba, kradzionego SS-manom przezemnie, dla moich współtowarzyszy, biorąc całą winę na siebie. Nie odpowiadał do pracy w wydziale politycznym i dlatego przeniesiono go wartownika zwykłego komanda pracy.

8/. Józef Woźnica: Untersturmführer "Gestapo", odznaczony złotą odznaką partyjną, prawdopodobnie pochodzący z Chorzowa, zatrudniony z ramienia Gestapo katowickiego w wydziale politycznym obozu oświęcimskiego. Przesłuchiwał więźniów, bijąc ich bykowcem. Krył się ze znajomością języka polskiego. Był postrachem wszystkich więźniów.

9/. Karol Broch: Unterscharführer SS, Niemiec, zatrudniony w wydziale politycznym. Przesłuchiwał więźniów w sprawach przestępstw obozowych i zniecał się nad nimi.

10/. Pierry Broad: Rottenführer SS, prawdopodobnie z pochodzenia amerykańskiego, władający językiem niemieckim, francuskim, angielskim. W czasie swojej pracy w obozie koncentracyjnym, nauczył się również języka polskiego. Przeprowadzał przesłuchiwania i nadzorował więźniów, zatrudnionych w wydziale politycznym. Charakteru dość łagodnego i do więźniów był ustosunkowany dość życzliwie.

11/. Kaufmann: Sturmann SS, zatrudniony w wydziale politycznym, gwałtowny i nader wrogo usposobiony do Polaków. Sprawował nadzór nad więźniami, pracującymi w wydziale politycznym. Współdziałał przy krwawych przesłuchaniach więźniów. Przywłaszczał sobie rzeczy użytkowe.

Nr akt Kps. 505/47.

- 3 -

139

Protokół przesłuchania świadka

D.c. przesłuchania świadka Feliksa Myłyka.

Dnia _____ 194__ r. w _____

Sędzia Sledczy _____ rejonu Sądu Okręgowego w _____ z siedzibą

w _____ Sąd Grodzki w _____, Oddział _____

w osobie Sędziego _____

z udziałem Protokółanta _____

w obecności stron _____

przesłuchał niżej wymienionego w charakterze — świadka bez przysięgi. ¹⁾ —

Po uprzedzeniu świadka o odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznania —

oraz o znaczeniu przysięgi Sędzia odebrał od niego przysięgę na zasadzie art.

_____ k. p. k., po czym — ²⁾ świadek zeznał co następuje:

Imię i nazwisko _____ 12/. Schindler; Sturmman SS, pochodzący z Łodzi i
 Wiek _____ władający biegle językiem polskim, był zatrudniony
 Imiona rodziców _____ w wydziale politycznym w charakterze tłumacza. Obe-
 Miejsce zamieszkania _____ cny był przy przesłuchiowaniach więźniów, jako tło-
 Zajęcie _____ macz, spełniał również rolę nadzorcy więźniów, pra-
 Karalność _____ cujących w wydziale politycznym. Charakter dość
 Stosunek do stron _____ spokojny, starszy człowiek, nie odznaczający się
 wrogością do Polaków. Zwolniony z SS do cywila.

13/. Hepner; SS-man, pochodzący z Łodzi i władający językiem pol-
 skim, był zatrudniony w wydziale politycznym w charakterze nadzor-
 cy więźniów, pracujących w tymże wydziale. Starszy człowiek, ży-
 celiwie usposobiony do Polaków. Z SS zwolniony do cywila.

14/. Kristan; Unterschafuhrer SS, Niemiec, młody człowiek, nad-
 zwyczaj wrogo usposobiony do Polaków, zatrudniony w wydziale poli-
 tycznym oddział "Standesamt", t.zn. urząd stanu cywilnego. Współ-
 działal w krwawych przesłuchiowaniach więźniów, jak również w ga-
 zowaniach transportów żydowskich. Zajmował się zmyślonymi powodami
 śmierci na dokumentach zgonów więźniów.

1) Zbędne wyrazy druku należy przekreślić.

2) W tym miejscu wpisać należy odpowiedź, jakiej udzielił świadek, po uprzedzeniu go o prawie odmówienia zeznań (art. 104 k. p. k.).

M. S. Nr S (d. 4) k. p. k. I. 1947.

Protokół sądowy przesłuchania świadka.

- 15/. Draser: Unerschafuhrer SS z pochodzenia Rumun, zatrudniony w wydziale politycznym, władający oprócz języka niemieckiego, również i rumuńskim. Brał udział w przesłuchiowaniach więźniów oraz w masowych gazowaniach więźniów.
- 16/. Setnik: Unterschafuhrer SS, z pochodzenia Ślązak, władający językiem polskim i zatrudniony w wydziale politycznym. Tłumacz i dozorca więźniów, zatrudnionych w wydziale politycznym. Brał udział w charakterze tłumacza przy krwawych przesłuchaniach więźniów.
- 17/. Ivanauskas: Sturmann SS, z pochodzenia Litwin, władający słabo językiem niemieckim, natomiast dobrze - litewskim, zatrudniony w wydziale politycznym. Sprawował nadzór nad więźniami wydziału politycznego. Z natury tchórzliwy. Był obecny przy przychodzących transportach żydowskich, jak również przy ich gazowaniu.
- 18/. Schürtz: Untersturmfuhrer SS, następcą Grabnera, jako szef wydziału politycznego (niemiec), łagodniejszy od Grabnera, pozatym, jak Grabner.
- 19/. Kaduk: Unterschafuhrer SS, pochodzący prawdopodobnie z Chorzowa, zatrudniony pierwotnie, jako Blockfuhrer w obozie, następnie, jako Raportfuhrer, odznaczający się, przekraczającym wszelkie granice, sadyzmem i okrucieństwem. W czasie apelów chodził pomiędzy szeregami więźniów, bijąc ich i kopiąc. Stałym jego narzędziem, to bykowiec, lub pałka. Uczestniczył w gazowaniu więźniów, znęcał się nad przybyłymi transportami, wybierał według swego widzimisię ludzi do gazowania.
- 20/. Sell: Untersturmfuhrer SS (niemiec) z zawodu najprawdopodobniej krawiec, zatrudniony w obozie w Oświęcimiu, jako kierownik wydziału pracy "Arbeitsdienstfuhrer", odznaczający się okrucieństwem i sadyzmem.
- 21/. Brandauer: Rotenfuhrer SS (niemiec), człowiek młody, zatrudniony w wydziale politycznym w charakterze nadzorcy nad więźniami z wydziału politycznego. Brał udział w przesłuchiowaniach więźniów oraz masowych gazowaniach transportów żydowskich.
- 22/. Piotr Marco: Sturmann SS, z pochodzenia Czech, człowiek młody, zatrudniony w wydziale politycznym, jako tłumacz języka czeskiego i nad-

Protokół przesłuchania świadka

D.c. przesłuchania świadka Feliksa Myłyka.

Dnia _____ 194__ r. w _____

Sędzia Sledczy _____ rejonu Sądu Okręgowego w _____ z siedzibą

w _____ Sąd Grodzki w _____, Oddział _____

w osobie Sędziego _____

z udziałem Protokółanta _____

w obecności stron _____

przesłuchał niżej wymienionego w charakterze — świadka bez przysięgi. ¹⁾ —

Po uprzedzeniu świadka o odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznania —

oraz o znaczeniu przysięgi Sędzia odebrał od niego przysięgę na zasadzie art.

_____ k. p. k., po czym — 1) świadek zeznał co następuje:

Imię i nazwisko _____ zorca nad więźniami wydziału politycznego. Wrogo

Wiek _____ usposobiony do Polaków. Brał udział w krwawych

Imiona rodziców _____ przesłuchaniach więźniów oraz masowych gazowaniach

Miejsce zamieszkania _____ transportów.

Zajęcie _____ 23/. Witold Witowski; Sturmann SS, z pochodzenia

Karalność _____ Polak, władający językiem polskim, zatrudniony w

Stosunek do stron _____ wydziale politycznym, a następnie w innym komandzie

pracy, jako nadzorca nad więźniami. Z początku dość łagodny, póź-

niej okazał się fałszywy w stosunku do Polaków. Brał udział w

przesłuchiwniach i masowych gazowaniach więźniów.

24/. Fries: Unterscharführer SS (niemiec), zatrudniony w kierownic-

twie obozu, jako "Arbeitsdienstführer". Wyróżniał się okrucieństwem

i sadyzmem w czasie apelów i w czasie pracy więźniów. Znany na te-

renie obozu, jako postrach, pod nazwą "Żelazny Gustaw." W czasie

późniejszym przeniesiony do oddziałów pancernych SS.

25/. Schoppe: Unterscharführer SS (niemiec), zatrudniony w kierownic-

twie obozu, jako "Arbeitsdienstführer". Wyróżniał się okru-

cieniem i sadyzmem w czasie apelów i w czasie pracy więźniów.

¹⁾ Zbędne wyrazy druku należy przekreślić.

²⁾ W tym miejscu wpisać należy odpowiedź, jakiej udzielił świadek, po uprzedzeniu go o prawie odmówienia zeznań (art. 104 k. p. k.).

Postrach więźniów Oswięcimia.

26/. Hans Hofmann: Unterschefuhrer SS (niemiec), zatrudniony w wydziale politycznym, jako nadzorca więźniów. Współdziałał przy masowych gazowaniach więźniów.

27/. Quackernack: Unterschefuhrer SS (niemiec), zatrudniony w wydziale politycznym, jako kierownik oddziału Urzędu Stanu Cywilnego, t. zw. "Standesamt". Wypisywał zmyślone powody śmierci na dokumentach zgonu więźniów, przy czym brał udział w gazowaniach więźniów.

28/. Kehler: Unterschefuhrer SS (niemiec), zatrudniony w zarządzie obozu, jako "Blockfuhrer" - sadysta. Specjalnością jego było bicie więźniów w twarz.

29/. Hans Stark: Unterschefuhrer SS (niemiec), zatrudniony w wydziale politycznym, jako kierownik przyjęć transportów. Odznaczał się gwałtownością oraz sadyzmem w traktowaniu przybyłych transportów. Rozstrzeliwał więźniów na bloku śmierci z broni małokalibrowej oraz brał udział w masowym gazowaniu więźniów.

30/. Clausen: Unterschefuhrer SS (niemiec), zatrudniony pierwotnie w wydziale politycznym, następnie zaś w kierownictwie obozu, jako "Rapportfuhrer". Brał udział w masowym gazowaniu więźniów.

31/. Lorenz Carstensen: Sturmschefuhrer SS (niemiec), człowiek starszy, zatrudniony w wydziale politycznym, jako nadzorca, życzliwie ustosunkowany do więźniów, przeciwny reżimowi hitlerowskiemu, na którym to tle plewał stałe scysje ze swoimi przełożonymi z wydziału politycznego. Został później przeniesiony do jednego z obozów w centrum Niemiec.

W obozie koncentracyjnym przebywałem od dnia 14 czerwca 1940 r. do dnia 16 /X.1944 r. Nr. obozowy mam 92.

p.o. *Mytek*

Stark